

slugte han, hvad det skulde være; havde vi hængt den paa vor Krog, havde han slugt den; nu har Flertallet hængt den paa sin Krog, og saa har han slugt den og er gaaet med til alle de Yderligheder, som Flertallet har villet byde, blot fordi de have holdt det Oldnordiske op for Dinene af ham og loffet ham med dets gjøglende Billede. Det ærede Medlem mente, at, naar vi i Mindretallet vare komne overhovedet til at erkjende, at noget Andet end det klassiske Sprogstudium kunde meddele den Udvikling og Dannelse, som bør fordres ved Studentexamen, saa maatte vi ogsaa kunne erkjende, at det oldnordiske Sprog, den historisk-oldnordiske Retning, kunde meddele en saadan almindelig Udvikling. Denne Slutning sætter jeg Pris paa at inoedegaa; thi den kommer ofte frem, og er dog fuldstændig urigtig. Der laa i Mindretallets tidligere Forslag en Erkjendelse af, at Dannelse i vore Dage kunde naas ad forskjellige Veie og ved forskjellige Midler; den kunde naas paa Grundlag af den klassiske Sprogundervisning, men den kunde tillige naas paa Grundlag af den reale exakte Undervisning, Naturvidenskaberne og Mathematik. Disse to Retninger, sagde vi, have hidtil ikke været anerkjendte for ligeberettigede, men efter den Udvikling, de reale Videnskaber have modtaget i vore Dage, maa de nu erkjendes at være det, og man har mange Exempler paa, mange Beviser for, at de, der alene have modtaget en blot real Dannelse, kunne i Landens Udvikling og Modenhed maale sig med dem, der ere gaaede den klassiske sproglige Vej. Men deraf følger ikke, at man kan udvælge sig et Led eller en Del af den sproglige Side, og sige, at denne lille Del for sig alene er en ligesaa god som det Hele. Der er en Forskjellighed i hele Udviklingsmaaden mellem de reale og de klassiske Studier, men der er ikke den Forskjellighed mellem de klassiske sproglige og de oldnordiske sproglige Studier, som maatte kræves, for at der kunde være en virkelig Analogi, og vi gjøre den Paastand gjældende, at hvorvel det oldnordiske Studium er et berettiget Led med i den sproglige Undervisning, kan det, naar det staar alene eller gjøres til Hovedsagen, ikke føre Sjælen til den Udvikling

og Modenhed, som er Studentexamens Op-gave. Det ærede Medlem havde ogsaa igaar selv nogen Fornemmelse deraf, thi han sagde, at det, som det gjaldt om, var heller ikke alene Sprogstudiet, vi skulde videre end til dette, vi skulde fordybe os i „det nordiske Tanskeliv“ fra Oldtiden til vore Dage, og deri skulde saa ligge det Forældende, det Udviklende, der kunde indtage den Plads, som hidtil med Urette var bleven givet alene til det klassiske sproglige Studium. Men hvad er det da for et oldnordisk „Tanskeliv“, som den oldnordiske Litteratur, det oldnordiske Efterskolevesen byder os, hvad er det for et aandeligt Liv, som de gamle nordiske Sprog byde os, hvad siger en af de Sagskyndige derom, er af dem, som kjende det? Professor Lund siger: „Den oldnordiske eller islandiske Litteratur er i det Hele fattig, kun et Udtryk af det aandelige Standpunkt, hvorpaa Folket stod, et vel høist mærkeligt, men dog ukultiveret Folk, der savnede alle gunstige Betingelser for en højere Udvikling.“ Det var det oldnordiske Tanskeliv paa den Tid, da Sagaerne og Digtene blevne skrevne. (Sagde: Det er aldeles forkert.) Det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Sagde) erklærer det aldeles forkert. Ordene ere citerede af Professor Lunds Udtalelser, og med al Agtelse for det ærede Medlem og de dybe Forskninger, hvorunder han har tabt eller ikke tabt sit Seg, saa tillader jeg mig at formene, at Professor Lund er fuld saa god en Dommer derover, som det ærede Medlem. Det er altsaa en Sagskyndigs Udtalelse om, hvorledes det nordiske Tanskeliv var dengang. Nu spørger jeg, hvorledes vil man da bære sig ad med i Skolerne at lægge det nordiske Tanskeliv, saaledes som det senere har udviklet sig, til Grund for Elevernes Undervisning? Hvor er det muligt, bliver det ikke borte under vore Fødder i det Dieblit, vi forlade netop det oldnordiske Grundlag, de Sagaer og de Digte, vi have? Skulle vi gaa til en senere Tid, saa komme vi jo ind i en Tid, som har forladt det Nordiske. Men det ærede Medlem vil have, at vi skulle bygge paa det nordiske Tanskeliv i det Hele. Ja, der komme vi jo ind paa et Punkt, som jeg om et Dieblit skal